

Acta

van de Generale Synode Zwolle-Zuid

2008-2009

van de Gereformeerde Kerken in Nederland

Bijlage 16.1

Eindrapport commissie organisatie

Het auteursrecht van deze tekst berust hetzij bij de auteur, hetzij bij de Gereformeerde Kerken in Nederland. Voor alle zaken het auteursrecht betreffend kan contact opgenomen worden met het deputaatschap generaal-synodale publicaties via: publicaties@gkv.nl.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in wat voor vorm of op wat voor manier dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de rechthebbende, behoudens de uitzonderingen bij de wet gesteld.

Hoofdstuk I INLEIDING

1.1 inleiding

De commissie organisatie van de Generale Synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland legt hierbij haar eindrapport voor over de synodale organisatie.

In lijn met de tussentijdse besluitvorming van de Synode Zwolle Zuid 2008 in juni en de voortgangsrapportage van oktober 2008 doen wij voorstellen over de aanpak van de synodeagenda: hoe kan die bijdragen aan vermindering van de huidige belasting? Dit vindt u in Hoofdstuk 2.

Daarna zoomen we in op de samenwerking tussen de verschillende deputaatschappen: meer afstemming en samenwerking draagt bij aan een efficiënte en doelmatige behandeling van voorstellen. Ze is ook nodig als gevolg van externe ontwikkelingen. We geven aandacht aan de verhouding tussen deputaten en de uitvoeringsorganen en leggen u de uitgewerkte voorstellen voor over de integratie van SGO/DTEG/ASE en de samenwerking van de dienstverlenende deputaatschappen, de TU Kampen en de GH Zwolle. Dat staat allemaal in Hoofdstuk 3.

In Hoofdstuk 4 formuleren wij de te nemen besluiten; een aantal Bijlagen rondt het rapport af.

In Harderwijk (2011) zullen ongetwijfeld aanpassingen nodig zijn. Met de nu voorliggende voorstellen ligt er een goede basis om daar dan op verder te bouwen.

Wij zijn als commissie dankbaar voor het vertrouwen dat we van u hebben gekregen, voor de goede onderlinge samenwerking die we hebben ervaren en tenslotte ook dat we nu ons laatste product afleveren.

1.2 opdracht en werkwijze

Op 3 oktober 2008 stemde de Synode in met de richting die wij in onze voortgangsrapportage aangaven en u gaf ons de opdracht om deze richting uit te werken tot concrete voorstellen. De Commissie werd nog versterkt met de komst van br. Jonkman. Br. Cramer heeft vanaf 15 oktober als extern adviseur gewerkt.

Er is opnieuw veel overleg geweest, verschillende keren met deputaten SGO/DTEG/ASE, al dan niet gezamenlijk; met deputaten GDD; er is gesproken met Deputaten-curatoren en Bestuur van de TU Kampen en met de directie van de GH Zwolle. Er is apart overleg geweest met de interim-directie van het Steunpunt Gemeenteopbouw, de directie van ZHT/IRTT en met een vertegenwoordiging van deputaten F&B en de Financiële Commissie.

1.3 draagvlak

Wij zijn blij met de input die we kregen. Positief en kritisch. Er wordt verschillend gedacht over onze voorstellen. Soms is er methodologische kritiek, of wordt de analyse niet gedeeld, soms is men het met de gemaakte keuzes niet eens. Wij zijn blij dat we een groot draagvlak hebben kunnen behouden.

Het functioneren als Synodecommissie bracht met zich mee dat wij op een praktische manier naar gedragen oplossingen hebben gezocht, waarover nu – bij het afsluiten van deze Synode - besluiten kunnen worden genomen.

De besluiten markeren vooral de start van een proces waarin we hopelijk in de komende jaren steeds verdere stappen kunnen zetten. Op basis van een blijvend groot draagvlak.

1.4 proces

Dat proces van voortgaande verbetering behelst drie hoofdsporen:

- * Een nieuwe werkwijze voor de synode, betere voorbereiding, betere agendaplanning, meer samenhang in de behandeling en besluitvorming, efficiënter en effectiever.
- * Een meer resultaatgerichte werkwijze van de verschillende deputaatschappen, meer bestuurlijk en de uitvoering op afstand, rapporterend op hoofdlijnen, samenwerkend waar mogelijk, niet

aarzelend als er herindeling aan de orde is en soms opheffing.

- * Een actief zoeken van samenwerking in de uitvoering en het adequaat inrichten van de beste vorm van dienstverlening aan de kerken.

1.5 besluiten

In Hoofdstuk 4 staan de te nemen besluiten. Die hebben nogal wat gevolgen voor het huidige Huishoudelijk Reglement. Met de komst van een permanent deputaatschap Administratieve Ondersteuning is het gedetailleerd vastleggen van allerlei huishoudelijke en uitvoerende bepalingen van minder gewicht geworden. Het past ook bij het meer op hoofdlijnen sturen dat we veel praktische zaken aan de nieuwe deputaten AO overlaten. Daarom geen herziening nu van het Huishoudelijk Reglement. Een aantal aanvullende mandaten worden voorgesteld voor (alle) deputaatschappen. We stellen zoals gezegd de instelling voor van een nieuw deputaatschap Administratieve Ondersteuning Generale Synode (DAO) en, als uitvloeisel van uw eerdere besluiten, van een nieuw deputaatschap Ondersteuning Ontwikkeling Gemeenten (OOG). Tenslotte geven we kaders aan voor het proces van samenwerking en verdere integratie op uitvoeringsniveau.

12 januari 2009

Piet Jonkman
Peter van der Laan
Bas Luiten
Gerard Mostert
Hanno Cramer, adviseur

Hoofdstuk 2 EEN SYNODE NIEUWE STIJL

De pijlers voor de Synode nieuwe stijl zijn: goede voorbereiding, goede agendaplanning, plenaire behandeling beperken tot de hoofdzaken. Voor deputaatschappen betekent dat ook anders werken, meer bestuurlijk en meer resultaatgericht en op hoofdlijnen verantwoordend.

2.1 goede administratieve ondersteuning: DAO

Er komt een nieuw deputaatschap administratieve ondersteuning (DAO), met als eerste taak de bewaking van de voortgang en de gecoördineerde uitvoering van de door de synode aan de deputaatschappen verstrekte mandaten. Dat lag deels bij GSP, deels is het nieuw. Samen met deputaten F&B – die blijven aanspreekpunt voor de financiële zaken – zijn deputaten AO aanspreekpunt en overlegpartner voor alle deputaten over de uitvoering van de opgedragen taken. De inhoudelijke taak blijft onverkort bij de deputaatschappen zelf liggen. Wel bewaakt DAO actief de afgesproken afstemming en samenwerking, zoals F&B de nakoming van de financiële afspraken bewaakt.

DAO ondersteunt verder de agendavoorbereiding van de synode. Nu ligt dat administratief vooral bij VGS, terwijl de inhoudelijke vaststelling en de uiteindelijke agendaplanning een taak van het moderamen is. Zwolle-Zuid 2008 heeft laten zien dat dit een trage start oplevert, veel energie van het moderamen vraagt en ook dat het ontbreken van zo'n planning een efficiënte en effectieve voorbereiding door de afgevaardigden en deputaten hindert. Binnen DAO wordt deze ondersteuning vormgegeven in een aparte Griffie. Deze wordt ook verantwoordelijk voor het tijdig (doen) uitbrengen van een kerkrechtelijke toets van alle voorstellen en conceptbesluiten¹.

DAO komt onder andere in de plaats van het huidige VGS en gaat ook de administratieve taken overnemen van enkele andere deputaatschappen. Zo maken deputaten GSP hun lopende opdracht af en dragen zij daarna hun administratieve taken over aan DAO. DAO wordt gevraagd om in overleg met GSP gebruik te blijven maken van de daar aanwezige kennis met betrekking tot het uitgeven van publicaties.

Het administratieve steunpunt (ASP) is nog niet van de grond gekomen op de manier die de synode destijds voor ogen stond. Wij stellen nu voor om de ondersteunende medewerkers binnen DAO onder te brengen en dit bureau als Griffie van de synode een duidelijke plek te geven.

Wij verwachten dat de beschikbare capaciteit vooral anders ingezet gaat worden. Aan de ene kant is er de winst van een kortere plenaire periode, aan de andere kant zal de andere voorbereiding ook meer inzet vragen. Wij schatten in dat zo'n 200 à 300 uur aan – betaalde – capaciteit nodig is voor nieuwe activiteiten. Dit kan naar onze mening worden verdiend op de huidige inzet (die gedurende de synode 2,5 fte is), zodat geen aanvullende budgetten behoeven te worden toegewezen².

De wijze waarop DAO zijn werkzaamheden regelt, inclusief de verantwoordelijkheid voor de ondersteunende medewerkers, personeelsbeheer en dergelijke, stellen wij voor aan DAO over te laten, met als kanttekening dat aansluiting wordt gezocht bij de rechtspositie, zoals die ook voor de andere medewerkers is geregeld. Aan de komende synode dient gerapporteerd te worden over de wijze waarop aan deze opdracht uitvoering is gegeven.

Wat de bemensing van DAO betreft, heeft het onze voorkeur dat zowel de ervaring van het moderamen, als kennis vanuit de commissie organisatie daarin worden opgenomen.

2.2 goede rubricering agenda en agendaplanning

De systematische agenda, die de synode nu kent, heeft in de praktijk vooral administratieve waarde; de behandeling van onderwerpen wordt er niet direct door gestuurd. Dat willen we versterken. Wij stellen voor om de systematische agenda meer samenhangend te rubriceren en de behandeling van

1 Kerkrechtelijke adviezen komen nu vaak (te) laat beschikbaar, mede omdat ze in het proces geen verplichte vroege plek hebben. Dat geldt ook voor de vraag hoe nieuwe voorstellen zich tot eerdere besluitvorming verhouden. Vroegtijdige adviezen over de kwaliteit van voorstellen (en eventueel aanpassing) leidt er toe dat de bespreking op de synode zich kan concentreren op inhoud en beleid.

2 In totaal gaat het om pakweg 1% van de voor de periode 2009-2011 beschikbare budgetten. Binnen dat geheel moet deze ruimte gevonden kunnen worden.

voorstellen daarop te baseren. In Bijlage I is een tabel opgenomen met de nieuwe rubricering en de bij de verschillende rubrieken betrokken deputaatschappen³.

Dag en datum van de te behandelen onderwerpen liggen vooraf vast, uitzonderingen en bijzondere zaken daargelaten. Er is dus echt sprake van een agendaplanning. In Bijlage I is een voorbeelduitwerking daarvan opgenomen⁴.

DAO bereidt die agenda voor; ze wordt vastgesteld door het moderamen. Deze aanpak levert verschillende voordelen op: alle deputaten weten tijdig wanneer hun onderwerp aan de orde komt en er hoeft niet meer om agendaredenen in de behandeling geschoven te worden, met alle verwarring van dien.

Het moderamen krijgt goede handvatten voor zijn vooroverleg met de synodeadviseurs en – waar nodig - met deputaatschappen, bijvoorbeeld met DAZ over de wijze van de behandeling van appèlzaken.

Het betekent ook dat secundi zich beter kunnen voorbereiden. Zodra zij weten wanneer zij moeten vervangen is het te behandelen onderwerp bekend.

Het betekent tenslotte ook dat de informatieve fase beter in de tijd gespreid kan worden. Dat vermindert de piekbelasting bij de afgevaardigden, zoals die zich deze keer voordeed.

2.3 goede voorbereiding afgevaardigden

Wij stellen een knip voor tussen de voorbereidingsfase en de plenaire fase van de synode. De voorbereiding willen we afgerond zien bij de start van de plenaire zittingsperiode. Alleen dan kan die in een kort tijdsbestek van 8 weken – in de maanden mei/juni – worden afgewikkeld. De benoeming van de afgevaardigden door de PS'en dient daartoe uiterlijk in november plaats te vinden. De constituering van de synode vindt eind februari plaats; de maanden maart en april omvatten de voorbereidingsperiode.

In deze maanden worden de afgevaardigden door deputaten AO geïnformeerd en geïnstrueerd. Het moderamen stelt de agenda definitief vast en de informatieve fase start. Daarin vindt rechtstreeks (schriftelijk) contact plaats tussen deputaten en afgevaardigden, onder regie/begeleiding van DAO/Griffie.

Deputaten AO beleggen enkele instructiebijeenkomsten⁵ waarin, naast onderlinge kennismaking, de vergaderwijze aan de orde komt, het financiële kader wordt toegelicht, de inhoud van de agenda wordt doorgenomen en – onder leiding van het moderamen – de hoofdlijnen kunnen worden toegelicht.

Dit lijkt misschien wat overbodig, maar de praktijk heeft geleerd dat er een groot ervaringsverschil tussen de afgevaardigden is en dat dit de vergaderefficiëntie soms behoorlijk beïnvloedt.

De nieuwe aanpak betekent ook dat er in beginsel geen Commissies⁶ meer worden ingesteld, die de behandeling van deputatenrapporten moeten voorbereiden. Wij verwachten hiervan een belangrijke taakverlichting voor de afgevaardigden, zo goed als voor de deputaten.

2.4 Financiële paragraaf

Het financiële beheerskader willen we op een paar punten aanscherpen: de wijze van behandeling door de synode, de afweging 'oud voor nieuw', het besluitvormingsproces en het verplichten van een financiële paragraaf voor alle voorstellen van deputaten.

3 Deputaatschappen rapporteren over hun eigen werk, waarin zij zich rekenschap geven van de raakvlakken met de andere deputaten die tot dezelfde rubriek behoren. Als daartoe aanleiding is worden gemeenschappelijke onderwerpen in een – korte – gezamenlijke rapportage aan de synode gemeld. Zie verder hierover Hoofdstuk 3.

4 Deze dient uitsluitend ter illustratie en is geen onderdeel van de besluitvorming.

5 Voor de onderlinge kennismaking wordt een gezamenlijke bijeenkomst belegd; voor de praktische instructie heeft het de voorkeur om enkele bijeenkomsten regionaal of in tijd gespreid te beleggen, zodat ieder een moment kan kiezen dat het beste uitkomt.

6 Een uitzondering geldt voor de Financiële Commissie; zie paragraaf 2.4.5. In bijzondere omstandigheden kan het moderamen altijd besluiten een commissie op de voorbereiding van een (complex) onderwerp te zetten.

2.4.1 *behandeling door synode*

Wij stellen voor om in het instructieprogramma meer informatie te geven over het financiële kader, de werkwijze en de besluitvorming, zodat de synodeleden bij de start goed voorbereid zijn.

De financiële rapportage van deputaten F&B wordt vervolgens direct aan het begin van de synode behandeld. De synode vormt zich zo een oordeel over het gevoerde financieel beleid. Er komt duidelijkheid over het totaal van de beschikbare en gevraagde middelen, de kostenontwikkelingen, nieuwe activiteiten en vrijvallende middelen. De financiële speelruimte wordt bepaald en bij de inhoudelijke behandeling van voorstellen kan hiermee rekening worden gehouden.

Het is duidelijk dat de synode zich ook naar haar afspraken moet gedragen. Het moderamen heeft hierin een verantwoordelijkheid, bijgestaan door de Financiële Commissie en deputaten AO/Griffie. Besluiten van de synode die (nieuwe) financiële gevolgen hebben worden naar het einde doorgeschoven, zodat een samenhangende afweging kan worden gemaakt.

Voor deputaten geldt dat er geen ruimte meer is voor het agenderen van nagekomen financiële punten. Deputaten F&B hebben daarover niet kunnen adviseren. Dat strengere regime hoeft geen probleem te zijn: deputaten AO sluiten voortaan – in goede afstemming met F&B – al in de voorbereidingsfase actief met deputaten kort of er nog onzekerheden zijn en hoe hiermee om te gaan. Deze zijn dan aan het begin van de synode bekend en er kan mee gerekend worden.

2.4.2 *afweging 'oud voor nieuw'*

Meer dan tot nu toe gebeurt, mag een zogeheten doelmatigheidstoets plaatsvinden. Daarbij wordt gekeken naar het rendement van een activiteit. Besluiten tot nieuw beleid is mooi, maar mag gepaard gaan met een afweging van de mogelijkheden om bestaand beleid daarvoor 'in te ruilen'. Anders is er geen instrument om het totaal van de kosten te beheersen. Wij stellen daarom voor dat de synode zich in een vroeg stadium uitspreekt over speerpunten en daarop, waar mogelijk, ook de geldstroom toespitst. Dat doet zij op basis van een heldere financiële verantwoording en gesteund door rapportages van deputaten, die inzicht geven in de behaalde resultaten en die nieuwe plannen voorzien van goede financiële onderbouwing. Deze 'oud voor nieuw' afweging bestrijkt het gehele veld van alle deputaatschappen.

Wij vinden het bij de verantwoordelijkheid van deputaten behoren, dat zij in hun onderlinge overleg zelf actief de vraag gaan stellen – en in hun rapportages beantwoorden – naar de doelmatigheid van hun werk.

2.4.3 *financiële besluiten aan het eind*

Besluiten die geen nieuwe of extra middelen vragen kunnen direct al worden genomen. Alle besluiten met een nieuw financieel effect gaan naar het einde van de synode. De inhoudelijke bespreking vindt uiteraard wel eerder plaats. Anders dan nu worden er geen voorlopige besluiten meer genomen, omdat die in de praktijk, nadat er publiek over gecommuniceerd is, moeilijk terug te nemen zijn. Met de kortere plenaire periode die wij voorstellen, is deze knip in de tijd gezien geen knelpunt.

De praktische uitvoering ligt bij Deputaten AO in overleg met F&B, onder eindverantwoordelijkheid van het moderamen.

2.4.4 *financieel toezicht en verantwoording*

In aanvulling op de bestaande afspraken stellen deputaten F&B zich voor om aan een paar zaken in de toekomst extra aandacht te geven:

- * vroegtijdig overleg als deputaten problemen melden met betrekking tot de realisatie van doelen in relatie tot de besteding van middelen;
- * overleg met deputaatschappen over de adviezen van F&B aan de synode;
- * nadrukkelijker financiële onderbouwing door de deputaatschappen van hun adviezen, zeker van de nieuwe voorstellen.

Een goede financiële onderbouwing van voorstellen – waarin de mogelijkheden van 'oud voor nieuw' worden beantwoord, de gevolgen voor het quotum in relatie tot het effect van het nieuwe voorstel, de vraag naar de onomkeerbaarheid van de gevraagde extra middelen etc. – kan een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van de besluitvorming betekenen.

2.4.5 financiële commissie blijft

Deputaten AO/Griffie nemen een deel van het huidige werk van de Financiële Commissie over, met name de administratieve, praktische zaken. Er blijft een taak weggelegd als beoordelaar van het werk van F&B. Deputaten F&B voeren namelijk onder andere zelf de administratie van de kleinere deputaatschappen. Deze administratieve taak moet door een derde instantie worden getoetst en beoordeeld. Dat is conform de bestaande situatie.

2.5 informeren en rapporteren

De rapporten van deputaten zijn nu vrijwel zonder uitzondering uitgebreid en vaak erg gedetailleerd. De informatie die nu in de rapporten staat is geen onzin, integendeel. Het is informatie die voor de kerken van belang is.

Als de kerken meer en regelmatig worden geïnformeerd over het werk en de resultaten, bijvoorbeeld in een jaarlijks verslag, kan de specifieke verantwoording naar de synode korter en krachtiger. Voor deputaten hoeft dit niet een grote extra inspanning te betekenen, de tijd en de energie die het driejaarlijkse synoderapport nu vergt kunnen straks gespreid worden

Dit onderscheid past bij de knip die we in het werk van deputaten willen zien tussen besturen en uitvoeren. Dat geldt zeker die deputaten die een uitvoeringsorganisatie aansturen. Het uitvoeringsorgaan doet jaarlijks verslag van zijn werkzaamheden aan deputaten. Dat verslag leent zich er met name voor om ter kennis van de kerken te worden gebracht. De driejaarlijkse rapportage aan de synode beperkt zich dan tot de bestuurlijk relevante hoofdlijnen

Daarnaast kan het formuleren van meetbare doelen in de opdrachten aan deputaten tevens een bijdrage leveren aan het maken van kortere rapporten. Wij hebben eerder op het belang hiervan gewezen. De verschillende aard van de mandaten van deputaten maakt dat niet eenvoudig. Wij moeten constateren dat wij als commissie op dit punt geen simpele oplossing hebben kunnen uitwerken. Wij stellen voor dat deputaten AO in hun opdracht meekrijgen om in overleg met de verschillende deputaatschappen hier invulling aan te geven.

Goed voorgesorteerd, op de manier als hiervoor geschetst, kan de synode de onderwerpen effectiever en in korter tijdsbestek behandelen. Ze krijgt de bestuurlijk relevante zaken gerapporteerd. Deputaten laten in hun rapportages zien waar de onderlinge raakvlakken zitten, hoe zij daarmee zijn omgegaan en tot welke voorstellen dat leidt. In het volgende hoofdstuk meer daarover.

Tot slot een opmerking van wat andere aard. In lijn met de verantwoordelijkheid die deputaten hebben voor hun werk, mag de behandeling van hun rapporten ter synode naar ons oordeel ook in een evenwichtiger vorm plaatsvinden. Nu zaten deputaten vaak erg achteraf en waren soms meer gast(spreker) dan dat er sprake was van een rechtstreeks gesprek tussen deputaten en de synode. Wij stellen voor om tijdens de volgende synode dit evenwicht in de vergaderopstelling beter tot uitdrukking te laten komen.

Hoofdstuk 3 DEPUTATEN

3.1 samenwerken als opdracht

Alle deputaatschappen werken hard aan hun opdracht. Dat is hartverwarmend. Tegelijk is er vaak sprake van eilandvorming.

Meer samenwerking is nodig; het leidt tot betere resultaten, tot een efficiënter gebruik van beperkte middelen en vooral: als de vraagkant verandert, moet de aanbodzijde zich aanpassen. Daarom zijn we blij dat wij in de afgelopen maanden een breed draagvlak voor verdergaande samenwerking hebben mogen opmerken.

Die samenwerking is op verschillende manieren al aan het groeien. Enkele voorbeelden:

- * toenemende overlap tussen onderwijsinstututen maakt samenwerking noodzakelijk en kansrijk: de TU Kampen en GH Zwolle gaan met het oog hierop een niet vrijblijvend samenwerkingsverband aan;

- * de onderwijsinstututen richten steeds meer ook op dienstverlening: de benoeming van dr.S.Paas bij de TU Kampen in samenwerking met DTEG, mede met het oog op de versterking van de 'missionaire gemeente' is daarvan een voorbeeld en onlangs heeft ook de Academie voor Theologie van de GH Zwolle zich met verschillende cursussen en adviesmogelijkheden als dienstverlener gepresenteerd;
- * omgekeerd willen de bestaande dienstverlenende instanties hun kennis en ervaring graag aanbieden aan het onderwijs: de benoeming van de diaconaal consulent als docent voor het blok diaconaat bij de Academie voor Theologie aan de GH Zwolle laat dat zien en SGO heeft zijn ervaring en kennis ingebracht bij de ontwikkeling van de nieuwe catechisatiemethode Follow Up;
- * de logische samenhang van SGO/Depin, DTEG en ASE heeft al geleid tot het besluit van de synode tot integratie.

In al onze gesprekken in de afgelopen maanden hebben wij bij de betrokken partijen de behoefte gehoord aan regie en afstemming in deze ontwikkeling. Als ieder voor zich de beste vorm van samenwerking zoekt is het resultaat nog niet optimaal.

3.1.1 toenemende overlap

De Theologische Universiteit Kampen (TUK) en de Gereformeerde Hogeschool Zwolle (GHZ) onderzoeken samen de beste manier om samen te werken. Het wetenschappelijk onderwijs en het hoger beroepsonderwijs bewegen zich steeds meer naar elkaar toe. De TUK en de GHZ zijn in onderwijsland beide kleine instituten en vissen bovendien 'in dezelfde vijver'. Zelfs al zouden ze niet willen, dan komen ze elkaar toch op allerlei terreinen tegen. Een voorbeeld daarvan is de opleiding kerkelijk werker.

De overlap zien we in het onderwijs, op het terrein van onderzoek en ook – dat is een wat nieuwere ontwikkeling – op het onderdeel dienstverlening. Kennisinstituten moeten op grond van de onderwijswetgeving laten zien dat en hoe het aangeboden onderwijs en de onderzoeksprogramma's 'relevant zijn voor de samenleving'. Een van de achtergronden voor deze eis is de behoefte om het onderwijs goed aan te laten sluiten bij de arbeidsmarkt. Voor het (hoger) beroepsonderwijs dat de GHZ biedt, geldt deze eis vanouds nog duidelijker dan voor de TUK.

Voor zowel de TUK als de GHZ geldt dat ze met dezelfde achterban te rekenen hebben⁷. Als beide instituten in hun beleid speerpunten stellen, dan richten die zich op de kerken. Voor de TUK lijkt dat logisch, omdat ze een kerkelijke instantie is, maar tegelijk heeft zij een taak in de breedte van het wetenschappelijk onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Voor de GHZ geldt in de praktijk hetzelfde, ook al is zij geen kerkelijke instantie.

3.1.2 maatschappelijk relevant

Een van de belangrijkste instrumenten om je maatschappelijke relevantie aan te tonen is dat je actief aan 'dienstverlening' doet: je kennis op allerlei manieren beschikbaar stelt, bijvoorbeeld in de vorm van informatie, cursussen, adviezen en publicaties. Maar ook omgekeerd: dat je in staat bent om actief en doelmatig in te spelen op vragen vanuit je achterban. Er ontstaat een wisselwerking: zo is door de GHZ onlangs op verzoek van het GDD een onderzoek naar plaats en de rol van de diakenen in de kerken gedaan. De kerken hebben antwoord op hun vraag en studenten hebben laten zien dat zij volgens de regels van de kunst onderzoek kunnen verrichten.

Voor de GHZ – meer nog dan voor de TUK – geldt dat op deze manier een extra geldstroom wordt gegenereerd, die mede een indicator is van de 'maatschappelijke relevantie'.

3.1.3 samenwerking niet nieuw

Samenwerken is voor de TUK en de GHZ niet nieuw. Ze was er vroeger al bij de opleiding Kerkelijk werk (nu GPW) en de opleiding godsdienstleraar. Ze is ook niet beperkt tot deze twee, ook de TU Apeldoorn en de Driehoek en – destijds - het GVI waren daar bij betrokken. Voor het GVI (nu SGO) geldt dat nog steeds, zij het beperkt.

⁷ Weliswaar is de achterban van de GHZ op dit moment groter dan van de TUK, maar dat doet principieel niet af aan de strategische en beleidsmatige benadering.

TUK en GHZ zijn in het proces van samenwerking actief op zoek naar wat hun eigen specifieke punten zijn – en hoe ze die maatschappelijk relevant kunnen maken - en tegelijk wat hen zodanig bindt dat ze daarin beter gezamenlijk kunnen optrekken. Een aspect van dit laatste is de ontwikkeling dat studenten van HBO en WO steeds meer kunnen 'sprokkelen' uit het aanbod van beide soorten onderwijs. Dat wordt zelfs aangemoedigd: beroepsopleidingen worden daardoor (kennis)theoretisch sterker en wetenschappelijke opleidingen winnen aan praktische toepasbaarheid. Nog even en het hele onderscheid tussen HBO en WO is alleen nog een organisatorisch verschil.

3.1.4 positionering

De GHZ is bezig om met haar Academie voor Theologie het daartoe behorende opleidingenpakket in te richten, op alle drie de fronten: onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Deze opleidingsinstantie krijgt daarmee – naast de TUK en naast de bestaande kerkelijke dienstverleningsinstanties – een duidelijk eigen profiel.

De TUK is – we hebben daar op de Synode uitvoerig over gesproken – op een zelfde manier bezig met een scherp en toekomstbestendig profiel, dat niet alleen voor het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek een aantrekkende werking heeft, maar ook nadrukkelijk ingebed is in de samenleving en over de volle breedte van onderwijs, onderzoek en dienstverlening zich 'maatschappelijk relevant' bewijst.

Deze ontwikkeling heeft onvermijdelijk gevolgen voor de verschillende dienstverlenende instanties, centra en steunpunten die we in onze kerken kennen. Die zijn nu, zoals gezegd, vooral nog op hun eigen terrein geconcentreerd en soms onderling (nog) niet of nauwelijks in gesprek. Een sterkere positionering van de grotere TUK en GHZ – we laten de vergelijkbare ontwikkeling waarin de CH Ede zich bevindt voor het gemak maar buiten beschouwing – gaat of je dat nu wilt of niet zijn plek op het kerkelijk terrein opeisen.

Alle partijen onderkennen dat concurrentie in dit geval alleen maar verliezers kan opleveren. De markt is te klein om daarin zonder samenwerking met zijn drieën aan het werk te zijn. Dat levert te weinig vraag op voor het aanbod en het is communicatief niet helder naar de kerken toe. Verwarring op het grondvlak doet de vraag geen goed; die verdwijnt of er worden – wel als duidelijk ervaren – alternatieven gezocht. Kortom, het is in het belang van alle partijen, dat er samengewerkt wordt, in de eerste plaats voor de kerken zelf.

3.1.5 aparte positie GHZ

De GHZ neemt niet een kerkelijke positie in, is geen verantwoording schuldig aan de kerken of de synode. De GHZ heeft een eigen verantwoordelijkheid om zich als onderwijsinstelling zo goed mogelijk te manifesteren. De doelgroep van de GHZ is breder dan de Gereformeerde Kerken.

Van de kant van de GHZ is nadrukkelijk uitgesproken dat zij zich op grond van haar doelstelling nauw verbonden weet met de Gereformeerde kerken en daaraan ook uitdrukking wil geven in de wijze waarop de samenwerking wordt vormgegeven. De GHZ heeft voorgesteld om te bezien of schriftelijke vastlegging van de (confessionele) verhouding tussen de GHZ en de kerken daaraan zou kunnen bijdragen.

De belangen van de GHZ en van de Gereformeerde kerken lopen niet parallel. De GHZ kan zich niet 'onderwerpen' aan specifieke kerkelijke eisen en omgekeerd kunnen de kerken geen 'eisen' stellen die voor de hele instelling zouden kunnen gelden.

Wij hebben nu geen dichtgetimmerde oplossing voor de voorgestelde samenwerking. Wij vinden dat ook niet nodig. De GHZ verklaart zich vanuit haar gereformeerde grondslag bereid het proces van samenwerking in te gaan met onze kerken, zonder nadere voorwaarden of beperkingen. Dat lijkt ons de stijl van het koninkrijk en ruimschoots voldoende basis.

Wij stellen voor om op de komende synode te evalueren hoe een en ander in de praktijk is verlopen en of er redenen zijn om alsnog in te gaan op de suggestie van de GHZ voor een bepaalde vorm van nadere afspraken cq. toezicht.

3.1.6 regie

Er is een nieuwe aanpak nodig voor de geboden samenwerking. TUK en GHZ zijn samen al een eind op weg en willen graag dat de dienstverlenende centra daaraan gaan deelnemen. Voor de nu veelal zelfstandig opererende instanties betekent dit een behoorlijke verandering.

Besloten is al tot integratie van SGO, DTEG en ASE. In het verlengde daarvan ligt een groeiende samenwerking met GDD en IRTT. Een van de voorstellen van ons is dat **alle** deputaatschappen zich in hun werk nadrukkelijk rekenschap geven van de vraag of en met wie er kan worden samengewerkt en dat dan ook actief oppakken.

De nu voorgestelde samenwerking gaat verder. Ze betreft de vraag naar de organisatie van de dienstverlening aan de kerken op zichzelf. Daar is regie voor nodig. Samen moeten alle partijen zoeken naar een goede afstemming van diensten en producten, gezamenlijke visie- en productontwikkeling, communicatie met de doelgroep en een afgestemde organisatie van het aanbod. Dat betekent praten met elkaar, de bereidheid tot opgeven van bestaande zekerheden en vormen en een groeiende gezamenlijke verantwoordelijkheid voor nieuwe resultaten.

Hartelijke bereidheid om die samenwerking aan te gaan is voorwaarde, anders blijft het steken in goede bedoelingen. En uiteindelijk ook de bereidheid om – als dat aan de orde is – de bestaande zelfstandigheid geheel of gedeeltelijk op te geven.

3.1.7 programma of organisatie

Samenwerking gaat in eerste instantie op basis van overleg en praktische, proces- en productgerichte afstemming. Die kan vorm krijgen in gezamenlijke programma's. Maar het is realistisch om te verwachten dat deze ontwikkeling ook leidt tot een steeds meer gezamenlijke organisatiestructuur.

Voor de TUK noch de GHZ is dat een voorwaarde of het beoogde einddoel. De dienstverleningscentra zijn hierin alle ook nog behoorlijk terughoudend, om welke reden dan ook.

Wij vinden dit geen belemmering om nu met alle partijen aan de slag te gaan. In het belang van de kerken. Die gediend zijn met zo goed mogelijk onderwijs, onderzoek en dienstverlening. Van goede kwaliteit en als goed antwoord op de behoefte die er in de kerken is. Tot eer van de Heer van de kerk.

3.1.8 mandaat

Wij stellen voor dat de synode de TUK en de dienstverlenende deputaatschappen mandaat geeft om in nauwe samenwerking met de GHZ bovengenoemd regieoverleg op te starten en daarin deel te nemen.

Wij stellen voor dat namens alle dienstverlenende centra en steunpunten één vertegenwoordiging gaat deelnemen aan het overleg, samen met TUK en GHZ. Wij stellen voor om deputaten OOG aan te wijzen als vertegenwoordiger namens alle dienstverlenende deputaatschappen, vertegenwoordigd door de Voorzitter van het deputaatschap om zo op een voldoende bestuurlijk niveau een goede start te kunnen maken⁸.

Als eerste stap stellen de drie partijen binnen drie maanden een statuut op, waarin de samenwerking nader wordt geregeld, evenals een eerste activiteitenplan cq. –programma. Het statuut voorziet in de praktische regeling van de werkzaamheden, de verdeling van taken over personen, de verdeling van kosten en de wijze waarop in geval van het uitblijven van overeenstemming besluitvorming kan worden bereikt. Het programma bevat de kwaliteitseisen (zie Bijlage 2), de reikwijdte en de risico's, evenals de op te leveren producten en diensten. Het (eerste activiteiten-)programma is uiterlijk 1 januari 2010 operationeel.

De meest betrokken dienstverlenende deputaatschappen zijn SGO/DTEG/ASE (OOG), GDD en ZHT/IRTT. Deze drie vormen gezamenlijk een klankbordgroep, onder voorzitterschap van een door

8 Na de startfase kan die plaats bijvoorbeeld worden ingenomen door de directeur van het Steunpunt – dat dan z'n eigen fusie ook achter de rug heeft. Wij stellen voor dat aan deputaten over te laten.

partijen gezamenlijk aan te wijzen voorzitter, aan welke de vertegenwoordiger tenminste tweemaal schriftelijk terugkoppeling geeft. De klankbordgroep heeft een adviserende rol en komt bijeen zo vaak als dat voor de voortgang van het proces noodzakelijk is⁹.

Tenminste een keer per jaar worden alle overige deputaatschappen die over een dienstverlenende functie beschikken zowel schriftelijk als in een gezamenlijke bijeenkomst geïnformeerd en geconsulteerd.

De opdracht tot samenwerking is geen nieuwe extra taak, boven de al verstrekte mandaten. Wij zijn van oordeel dat de kosten die de TUK, respectievelijk de dienstverlenende centra, als hun aandeel moeten bijdragen, kunnen worden opgebracht uit de vastgestelde begrotingen. Voor eventuele ontwikkelingskosten van programma's of de kosten van nieuwe activiteiten cq. organen worden op de gebruikelijke wijze in overleg met deputaten F&B onderbouwde voorstellen aan de eerstkomende synode gedaan, indien hiervoor niet op andere wijze uit de beschikbare budgetten kan worden geput.

Aan de eerstvolgende synode wordt in een aparte rapportage over de resultaten van de samenwerking gerapporteerd. Daarin wordt tevens de verhouding tot de GHZ geëvalueerd, zoals aangegeven in paragraaf 3.1.5.

3.2 fusie SGO/DTEG/ASE: nieuw deputaatschap gemeenteopbouw

De synode heeft al besloten tot integratie van SGO, DTEG en ASE. Daarmee ontstaat een nieuwe cluster op het brede domein van de gemeenteopbouw en -ontwikkeling. Als nieuwe naam voor dit deputaatschap stellen wij voor: Deputaten Ondersteuning Ontwikkeling Gemeenten (deputaten OOG).

Nauwe samenwerking is voorzien met GDD en ZHT/IRTT, die ieder vanuit hun eigen specifieke invalshoek een belangrijke aanvulling kunnen betekenen. Wij zien op basis van ons overleg met alle betrokken partijen, nu geen goede mogelijkheid tot een verdergaande integratie van de deputaatschappen of hun uitvoeringsinstanties. Alle partijen hebben zich hartelijk bereid verklaard tot actieve samenwerking.

Deputaten SGO, DTEG en ASE hebben overleg gevoerd over de integratie per 1 januari 2009 van zowel de drie deputaatschappen als de onderliggende uitvoeringsorganisaties cq. activiteiten. Daarover is overeenstemming. Wij zijn als commissie organisatie blij met het vele werk dat daarvoor is verzet en kunnen de voorstellen voor een nieuwe – geïntegreerde – opdracht van harte ondersteunen. Zie de betreffende paragraaf in hoofdstuk 4 en de in Bijlage III opgenomen nieuwe, geïntegreerde instructie.

Wij hechten er voor de duidelijkheid aan om op te merken dat deputaten ASE kenbaar hebben gemaakt zich ook een andere oplossing te kunnen voorstellen, waar de voorkeur van deputaten naar uitgaat, namelijk aansluiting bij ZHT/IRTT. Het gaat dan om aspecten van schaalgrootte, de wijze waarop binnen ASE de taken nu zijn ingericht en de mogelijkheid om meer gebruik te maken van de kennis die bij ZHT/IRTT aanwezig is.

Deputaten hebben aangegeven zich te willen voegen naar de lijn die door de synode is besloten. Daaraan verbinden zij een aantal randvoorwaarden, waarvan de belangrijkste zijn:

* beoordeling van projecten moet geen taak voor een bureau worden, maar blijft de verantwoordelijkheid van deputaten.

* ruimte voor een samengaan met ZHT in de toekomst.

Over deze randvoorwaarden kort het volgende:

* ook in de toekomst zal aan de synode gerapporteerd moeten worden hoe projecten beoordeeld zijn. Deputaten dragen voor die rapportage verantwoordelijkheid en dus evenzeer voor het daarin opgenomen oordeel over projecten, los van de vraag wie uitvoerend het werk daarvoor heeft gedaan.

9 Voor de volledigheid: deze klankbordgroep betreft alleen de terugkoppeling naar en de afstemming tussen de dienstverlenende deputaatschappen. TUK en GHZ hebben daarnaast nog wel hun eigen klankbord-activiteit nodig, maar kunnen deze binnen hun eigen mandaat regelen. Daar hoeft de synode geen aparte uitspraak over te doen.

* wij willen niet op voorhand een 'escape' naar ZHT/IRTT formuleren. Dat zou de gekozen lijn verzwakken, het zou mogelijk ook een belemmering betekenen voor de ontwikkelingsrichting die ZHT/IRTT zelf doormaakt cq. gaat maken. Het hoeft ook niet; een hartelijke samenwerking zal materieel minstens hetzelfde effect hebben, als een organisatorische oplossing. Wellicht leidt die samenwerking ooit tot 'één missionair deputaatschap'. Daar willen wij nu geen uitspraak over doen.

Voor de bereidheid van ASE om zich in de lijn van de synode te voegen, spreken wij onze waardering uit. Wij hebben er vertrouwen in dat in de toekomst zal blijken dat de nu voorgestelde oplossing een goed werkbaar is en dat de gevreesde negatieve effecten niet zullen optreden.

Wij kunnen u daarom zonder terughouding voorstellen de besluiten te nemen, als aangegeven in hoofdstuk 4.

Hoofdstuk 4 BESLUITEN

Wij kiezen voor een andere formulering van de te nemen besluiten dan gebruikelijk. Belangrijkste argument daarvoor is dat het om interne besluiten gaat die de eigen organisatie betreffen. Gelet op de inhoud van het eindrapport, waarin voldoende gezegd wordt over de gronden onder de besluiten, laten we een herhaling daarvan om praktische redenen achterwege.

4.1 besluiten met betrekking tot het deputaatschap Administratieve Ondersteuning

- 4.1.1 Er komt een deputaatschap Administratieve Ondersteuning (Deputaten AO).
- 4.1.2 Deputaten AO zien toe op de voortgang van de uitvoering van de door de Synode genomen besluiten. Zij overleggen daartoe tenminste jaarlijks met de verschillende deputaatschappen. In dat overleg komt ook aan de orde de vraag of en hoe deputaten zich voor de uitvoering van hun taak hebben verstaan met andere deputaatschappen.
- 4.1.3 Deputaten AO kunnen zich voor hun overleg met deputaten baseren op door dezen verstrekte schriftelijke informatie over de voortgang van hun werk.
- 4.1.4 Deputaten AO zijn tevens de verantwoordelijke deputaten voor de voorbereiding en de ondersteuning van de Generale Synode.
- 4.1.5 Voor zover in het eindrapport van de commissie organisatie afwijkend is bepaald, worden de artikelen in het Huishoudelijk Reglement, die betrekking hebben op de voorbereiding of de vergadering van de Generale Synode gehanteerd, met inachtneming van die afwijkingen.
- 4.1.6 Deputaten AO richten voor de administratieve ondersteuning van de Generale Synode een Griffie in. Tenminste wordt voorzien in capaciteit voor de algemene administratie, de verslaglegging, inclusief notulen en acta, de verschillende communicatie-uitingen, inclusief de website.
- 4.1.7 Deputaten AO zoeken voor de rechtspositie van aan te stellen medewerkers aansluiting bij de regelingen die gelden voor de andere medewerkers in dienst van deputaatschappen.
- 4.1.8 Deputaten AO rapporteren aan de volgende synode over de wijze waarop zij aan hun opdracht uitvoering hebben gegeven en doen een voorstel voor wijziging van het Huishoudelijk Reglement.

4.2 besluiten met betrekking tot de agenda en de werkwijze van de Generale Synode

- 4.2.1 Bijlage 1 van het huishoudelijk Reglement (systematische agenda) wordt vervangen door Bijlage I bij dit eindrapport.
- 4.2.2 De agenda van de Generale Synode wordt zodanig voorbereid dat de plenaire behandeling van alle daarop geplaatste onderwerpen kan worden afgewikkeld in een periode van 8 weken, in de maanden mei en juni.
- 4.2.3 De opening en de constituerende vergadering van de Generale Synode vindt plaats op een nader vast te stellen datum in februari van het jaar waarin deze gehouden wordt.
- 4.2.4 Na de verkiezing van het Moderamen in de constituerende vergadering wordt de door Deputaten AO voorbereide agenda definitief vastgesteld.

- 4.2.5 In de periode tot aan de plenaire zitting, krijgen de afgevaardigden gelegenheid om zich op de behandeling voor te bereiden. Zij worden daarbij ondersteund door Deputaten AO, die informatie- en instructiebijeenkomsten beleggen, waarin, naast onderlinge kennismaking, de vergaderwijze aan de orde komt, het indienen en de behandeling van amendementen, het financiële kader wordt toegelicht en de inhoud van de agenda wordt doorgenomen.
- 4.2.6 De afgevaardigden krijgen de gelegenheid tot het stellen van informatieve vragen naar aanleiding van de rapporten van de verschillende deputaatschappen.
- 4.2.7 Aan het begin van de plenaire zitting wordt de rapportage van deputaten F&B behandeld. De Generale Synode besluit op basis daarvan over het financiële kader, waarbinnen haar besluiten moeten worden genomen.

4.3 besluiten met betrekking tot het werk van deputaten

- 4.3.1 Alle deputaatschappen wordt, in zoverre in aanvulling op de door de Generale Synode al verstrekte mandaten, gevraagd om te rapporteren over de hoofdlijnen van hun werk, waarin zij zich concentreren op de voor de bespreking door de Generale Synode belangrijkste zaken.
- 4.3.2 Deputaten zoeken actief naar mogelijkheden voor onderlinge samenwerking, ter versterking van het resultaat van hun werk. Over deze samenwerking rapporteren zij gezamenlijk aan de synode in een aparte rapportage.
- 4.3.3 Als richtlijn voor de omvang van een rapport wordt gehanteerd dat de hoofdtekst maximaal 10 pagina's beslaat.
- 4.3.4 Deputaten brengen jaarlijks een informatief verslag over hun werk ter kennis van de kerken. Over de wijze van publicatie van dit verslag overleggen zij met deputaten AO.
- 4.3.5 Deputaten beraden zich op een meer resultaatgerichte verantwoording van hun werk. Indien en voor zover daartoe aanleiding is, doen zij aan de komende Generale Synode voorstellen voor een andere formulering van hun opdracht. Deputaten kunnen zich over het bepaalde in dit artikel verstaan met Deputaten AO.

4.4 besluiten met betrekking tot het deputaatschap Gemeenteopbouw en -ontwikkeling

- 4.4.1 Er wordt een nieuw deputaatschap Ondersteuning Ontwikkeling Gemeenten ingesteld (deputaten OOG).
- 4.4.2 Deputaten OOG worden gemachtigd om het centrum voor dienstverlening aan de kerken in te richten en te besturen.
- 4.4.3 Deputaten OOG richten zich voor de uitvoering van hun taken naar de in Bijlage III opgenomen instructie, welke is gebaseerd op de samengevoegde instructies van deputaten ASE, DTEG en SGO.

4.5 besluiten met betrekking tot de samenwerking op het terrein van de dienstverlening aan de kerken

- 4.5.1 Met het oog op een efficiënte en effectieve dienstverlening aan de kerken werken alle betrokken deputaten aan een maximale samenwerking tussen de op dit terrein werkzame instellingen en instanties.
- 4.5.2 Hiertoe zal een regieoverleg worden ingericht, waaraan de Theologische Universiteit Kampen en de dienstverlenende deputaten zullen deelnemen, samen met de Gereformeerde Hogeschool Zwolle.
- 4.5.3 Deputaten OOG worden aangewezen om in dit overleg de op het terrein van dienstverlening aan de kerken werkzame deputaten te vertegenwoordigen.
- 4.5.4 Voor de wederzijdse afstemming en met het oog op een zorgvuldige terugkoppeling naar de andere deputaatschappen, wordt een klankbordgroep ingericht, waaraan deputaten OOG rapporteren en verantwoording afleggen.
- 4.5.5 Over de samenwerking in dit regieoverleg en de resultaten wordt door alle betrokken deputaten in een gezamenlijk rapport verslag uitgebracht aan de komende Generale Synode .
- 4.5.6 Voor zover niet anders bepaald, richten Deputaten OOG zich overigens in hun optreden naar het bepaalde in het eindrapport van de commissie organisatie.

4.6 financiële effecten van de besluiten

- 4.6.1 Voor de veranderingen die de voorgaande besluiten met zich meebrengen, worden nu geen aanvullende budgetten beschikbaar gesteld. Kosten voor nieuwe activiteiten kunnen worden opgebracht uit herschikking of aanpassing van bestaande activiteiten.
- 4.6.2 Indien en voor zover op grond van goede argumenten een deputaatschap kan aantonen dat binnen de periode tot aan de volgende synode onvoldoende financiële ruimte kan worden gerealiseerd, kan een verzoek worden gedaan aan deputaten F&B tot incidentele aanvullende steun, tot een maximum van 5% van het totale voor dat deputaatschap beschikbare budget voor de periode tot en met 2011.
- 4.6.3 Deputaten F&B beslissen over de toekenning van een aanvullend budget. Dit besluit is bindend.
- 4.6.4 De op grond van het voorgaande beschikbaar gestelde extra steun dient in de jaren 2012-2014 alsnog te worden inverdiend, tenzij de synode anders besluit.

Bijlagen

Bijlage I – A overzicht nieuwe rubrieken systematische agenda en betrokken deputaatschappen

Nr.	Nieuwe rubricering	Betrokken deputaatschappen/instancies
1	Leer en gemeenschappelijk belijden	
2	Kerkregering	Deputaten M/V in de kerk Deputaten herziening KO Deputaten Dienst & Recht Raad van Advies Huwelijk en Echtscheiding (ook bij pastoraat) Deputaten SMKCR
3	Rechtspraak	Deputaten appèlzaken Commissie van Beroep Predikantszaken Overige appèlzaken (bv tav uitspraken CvB TU)
4	Gemeenteopbouw - liturgisch: - missionair: - pastoraal: - diaconaal: - toerustend	Deputaten Eredienst, NBV, MUZ, Deputaten ZHT/IRTT, RTV, DTEG, ASE Deputaten D&SH, GVM GDD Deputaten OOG
5	Opleiding, onderzoek en dienstverlening ¹	Raad van toezicht TU Kampen Deputaten Archief en Documentatie Deputaten NBV
6	Betrekkingen binnenland en buitenland	Deputaten BBK Deputaten ZHT/IRTT Deputaten Kerkelijke Eenheid
7	Relatie met de overheid en de samenleving	Deputaten RKO Deputaten GVM Classis MH
8	Bestuur	Moderamen Deputaten AO/Griffie Deputaten GSP Deputaten F&B, art 11

B -Voorbeeld uitgewerkte planning en agenda GS Harderwijk 2011

(nb dit voorbeeld maakt geen deel uit van de besluitvorming)

Wk	dag	Dagdeel	Rubriek	Depschap	Bijzonderheden
Febr	za	Mo/mi	algemeen	KR H'wijk & DAO	Opening en verkiezing moderamen
April	Vr/ za	Mo/mi/ av Mo/mi	algemeen	Alle	Workshops Geen vastlegging van opinies; alleen wederzijdse info en discussie
Mei Wk 1	Vr	Mo	algemeen	Mod	Ingekomen stukken, niet bij depschap onder te brengen
		Mi	algemeen	DAO	Revisies, niet bij depschap onder te brengen
		Av	nr. 3	APP	Info 1 <i>besloten zitting</i>

Wk	dag	Dagdeel	Rubriek	Depschap	Bijzonderheden
Wk 1	Za	Mo	nr. 3	APP	Info 2 <i>besloten zitting</i>
			nr. 2	SMKR & CieBerPred	Discussie & benoeming
		Mi	nr. 8	F&B	Discussie Overzicht; aandachtspunten voor vervolgbehandeling
Wk 2	Vr	Mo	nr. 4.2	Ex DTEG RTV E&M ex ASE	Discussie
		Mi	nr. 2	M/V	Discussie
		Av	nr. 4.3	OOG, RaadvAdv H&E; SMKR voorl; DSH	Discussie
Wk 2	Za	Mo	nr. 4.4	GDD	Discussie
		Mi	nr. 4.5	OOG	Discussie
Wk 3	Vr	Mo	nr. 5	TUK	Discussie
			nr. 5	ADC IRTT	Discussie
		Mi	nr. 2	KR&KO	Discussie
		Av	nr. 4.1	BIJB	Discussie
			nr. 4.1	ERE MUZ liturg steunpunt	Discussie
			nr. 4.1	ERE	Discussie formulieren
Wk 3	Za	Mo	nr. 4.1	MUZ	Discussie liederen
		Mi	nr. 7	RKO & GVM & Class MH	Discussie & besluitvorming & benoemingen
			nr. 2	D&R	Disc
Wk 4	Vr	Mo	nr. 6	BBK	Ontvangst gasten
		Mi	nr. 6	BBK	Ontvangst gasten
		Av	nr. 6	ZHT / IRTT	Discussie
Wk 4	Za	Mo	nr. 6	DKE	Ontvangst CGK & NGK
		Mi	nr. 6	DKE	Discussie
Wk 5	Vr	Mo	nr. 5	OOG c.s. & TUK regie dienstverlening met GH-Z	Discussie & besluitvorming
		Mi	nr. 4.2-4.5	OOG c.s.	Besluitvorming & benoemingen
		Av	nr. 4.2-4.5	OOG c.s.	Besluitvorming & benoemingen
Wk 5	Za	Mo	nr. 4.1	ERE/MUZ	Besluitvorming & benoemingen
		Mi	nr. 8	DAO/MUZ	Samenstelling kerkboek Besluitvorming & benoemingen

Wk	dag	Dagdeel	Rubriek	Depschap	Bijzonderheden
Wk 6	Do	mi/av	??	??	Bufferdag
	Vr	Mo	nr. 5	TUK	Besluitvorming & benoemingen
		Mi	nr. 2	KR&KO	Besluitvorming kerkorde
		Av	nr. 2	KR&KO	Besluitvorming kerkorde; geen benoeming
Wk 6	Za	Mo	nr. 3	APP 1	Besluitvorming
		Mi	nr. 3	APP 2	Besluitvorming & benoemingen
Wk 7	Do	mi/av	??	??	Bufferdag
	Vr	Mo	nr. 6	BBK & ZHT	Besluitvorming & benoemingen
		Mi	nr. 6	DKE	Besluitvorming CGK & NGK
		Av	nr. 6	DKE	Overig & benoemingen
Wk 7	Za	Mo	nr. 2	MV	Besluitvorming; geen benoeming
		Mi	nr. 2	D&R	Besluitvorming; geen benoeming
Wk 8	Vr	Mo	nr. 8	F&B	Totaal & benoemingen
		Mi	nr. 8	DAO	Evaluatie synode & benoemingen
		Av	algemeen	Mod	Afronding
Wk 8	Za	Mo	algemeen	Mod	Overig Acta
		Mi	algemeen	Mod	Sluiting
		Av		Mod en KR H'wijk	Dankdienst

C – Voorbeeld uitwerking acties deputaten en afgevaardigden
(Nb dit voorbeeld maakt geen deel uit van de besluitvorming)

Deputaat	Synodelid	
Mandaat lezen en benoeming aanvaarden	Kerkelijk meelevend	Eind 2008
Deputaatschap ontmoeten en bestuurlijke verantwoordelijkheid nemen		Eind 2008
Mandaat uitvoeren door aansturing en zelfwerkzaamheid; bestuur op afstand en eventueel zelf bijdragen aan uitvoering	Predikant resp ouderling	2008 - 2011
Werkzaamheden bijhouden (en tussentijds overleggen met Deputaten Adm. Onderst.)		Begin 2009
PR verzorgen (in samenwerking met GSP)		Begin 2009
Contact (laten) maken met werkveld en terugkoppeling verwerken		

Rapportage voorbereiden en mee opmaken	Beschikbaar stellen	Zomer 2010
Rapport insturen	Benoeming PS aanvaarden	Eind 2010
Proces besluitvorming GS voorbereiden	Ontvangen rapporten Instructie van DAO op Ruimte en begrenzing van eigen inbreng Beoordeling rapporten Vergadertechniek behandeling voorstellen Verhouding synodelid – deputaten	Jan 2011
Ingekomen reacties op rapportage uit de kerken verwerken en concept beantwoording meesturen	Rapp lezen en vragen voorbereiden	Februari
	Openingszitting synode mod kiezen	Eind febr
	Informatieve, c.q. kritische vragen aanleveren	Begin maart
Vragen GS-leden ontvangen en beantwoorden		
	Schriftelijke beantwoording lezen, inclusief verwerking kerkpost (eventuele revisieverzoeken)	Eind maart
	Eigen bijdrage voorbereiden (eventuele alternatieven)	Begin april
Workshop met synodeleden houden	Voorbespreking in kleinere kring tijdens workshops;	Eind april
Plenaire ronde voorbereiden met het oog op meningsvorming;		Mei
Plenaire ronde houden als deputaatschap met synode onder technische leiding moderamen	Plenaire bespreking – meningsvormend – antwoord deputaten na bijdragen leden	Mei
	Gelegenheid tot indienen van amendementen en/of tegenvoorstel	Begin juni
Tussentijds overleg houden met indieners van amendementen en/of tegenvoorstel: misverstanden opruimen; ineenschuiven teksten; presentatie van alternatieven	Tussentijdsoverleg met deputaten: opruimen misverstanden, ineenschuiven van teksten, heldere presentatie van alternatieven	
Schriftelijke voorgestelde eindtekst In plenaire zitting laatste verdediging voorstel	Eventueel: duidelijk tegenvoorstel dat voorgestelde besluit compleet vervangt Eventueel: amendementen - overzichtelijk in beeld)	Juni
	Laatste plenaire ronde over voorgestelde eindtekst (en/of amendementen en/of tegenvoorstel)	
	Eigen oordeel op basis van heldere eindtekst Plenaire stemming	
	Synode afsluiten	Eind juni
Publicatie besluiten bewaken		Juli

Bijlage II – Kwaliteitskader samenwerking

In het regieoverleg tussen TUK, GHZ en de dienstverlenende deputaten is het hanteren van een kwaliteitskader een goed instrument om in de periode tussen twee synoden goede voortgang te kunnen blijven boeken. De in te richten klankbordgroep kan zich mede op basis van dit kwaliteitskader een concreet oordeel vormen over de resultaten van het regieoverleg.

In het kwaliteitskader dient tenminste aandacht te worden gegeven aan de volgende punten:

- * **vraaggerichte programmaontwikkeling:** hoe blijf je bij de ontwikkeling van programma's dicht bij de vraag uit de kerken en voorkom je dat programma's al te zelfstandig vanuit het onderwijsinstituut of de onderzoeksbehoefte worden ontwikkeld en in de kerken gedropt. Het is kenmerkend voor de huidige kerkelijke dienstverlening dat ze sterk vraaggericht functioneert. Concreet toetspunt: er dient een gelijkwaardige programmaraad (of vergelijkbare instantie) te komen, waarin vraag en aanbodontwikkelingen worden afgestemd.
- * als je gaat organiseren, dan vooral zoeken naar een **open structuur** met een accent op programma's waarin de dienstverlening aan de kerken vorm krijgt: geen zware bureauorganisatie, maar ten hoogste inzetten op een kleine afstemmings- en regieorganisatie.
- * **transparante processen:** structuur, besturing, bemensing, budgettering, financiering, processen etc worden transparant ingericht, zodat er één heldere en volledige verantwoording naar de opdrachtgevende partijen (Synode/deputaten, RvT TU en Bestuur GH) kan plaatsvinden.
- * **solide organisatie van de regie:** er moet een adequate juridische structuur komen, waarin de onderlinge verhoudingen goed zijn geregeld, maar die ook voldoende steun geeft naar externe partijen.
- * als er taken/activiteiten worden overgeheveld zorgen voor een **zorgvuldige transitie:** de organisatorische gevolgen van de vernieuwing voor de huidige steunpunten, maar dat geldt evengoed voor TU en GH, worden op zorgvuldige wijze in kaart gebracht en in goed overleg met alle betrokkenen gerealiseerd. Concreet toetspunt: formatieplan, personeelsplan, sociaal plan, afronding lopende programma's en opstart van nieuwe activiteiten.
- * **budgettair neutraal:** afgezien van ontwikkelings- en frictiekosten (projectkosten en evt kosten van sociaal plan) moet een nieuwe organisatie zich binnen de bestaande financiële speelruimte bewegen. Synergievoordelen mogen in een beperkte aanlooperperiode van maximaal drie jaar worden ingecalculereerd. Investeringsruimte voor nieuwe activiteiten moet in eerste instantie uit de synergievoordelen worden gevonden.

Bijlage III – instructie deputaten OOG

A *De plaatselijke kerken*

- A1 Bestaande en nieuw te stichten kerken ondersteunen bij de ontwikkeling van een eigen gereformeerde visie en missie, gerelateerd aan onderzoek en kennis op dit vakgebied.
- A2 Individuele gemeenteleden toe te rusten en te ondersteunen in hun functioneren als christen en hun roeping tot evangelisatie in kerk en maatschappij, in woord en daad;
- A3 Kerkenraden en door hen ingestelde commissies toe te rusten en te ondersteunen bij hun taak van begeleiding en instructie van de gemeente, bij het ontwikkelen van eigen visie en beleid en bij het vormgeven van alle aspecten van gemeente zijn;
- A4 Predikanten en kerkelijk werkers toe te (laten) rusten en te trainen met het oog op hun taak en rol bij de ontwikkeling van de gemeente.

B *Speciale groepen binnen de gemeente*

- B1 Er wordt een werkgroep in het leven geroepen door deputaten OOG van mensen die affiniteit en expertise hebben op het gebied van inclusie van mensen met een beperking;
- B2 Daarbij de visie (neergelegd in de notitie Visie op inclusieve gemeente) te verwerken bij de uitvoering van de overgedragen taken;
- B3 Catechesemateriaal te ontwikkelen voor mensen met beperkingen, onder andere in samenwerking met anderen die op dit gebied werkzaam zijn;
- B4 Als informatiepunt op het gebied van toerusting van jeugd- en jongerenwerk dienen, materiaal op het gebied van catechese en toerusting van jeugd en jongeren inventariseren en verzamelen, diensten en producten op het gebied van toerusting van jeugd en jongere(n) ontwikkelen voor de kerken.

C *Evangelisatieprojecten*

- C1 Erop toe te zien dat de arbeid gericht blijft op de beoogde doelen van de projecten;
- C2 Zich daartoe jaarlijks steeds binnen drie maanden na afloop van het betreffende begrotingsjaar te laten informeren door de classis waarbinnen het evangelisatiewerk plaatsvindt door middel van een beschrijving en beoordeling van de situatie, conform de richtlijnen projectbeoordeling, zoals door deputaten ASE opgesteld.
- C3 Het piramidale systeem voor financiering van aanvullende steunverlening evangelisatiewerk hanteren;
- C4 zorg te dragen voor de toerusting van evangelisatiepredikanten en overige missionaire werkers.

D *Het kerkverband*

- D1 De synode adviseren over voorstellen van (uitbreiding van bestaande) gemeentestichting;
- D2 Gemeentestichting als methodiek verder ontwikkelen en evalueren en aan de volgende synode rapporteren of genoemde methodieken bijbels verantwoord zijn. Deputaten maken hierbij gebruik van de handreiking van de PS Holland-Noord. De uitvoering van deze opdracht gebeurt in nauwe samenwerking en onderlinge afstemming met ZHT en TUK;
- D3 Ontwikkelingen op missionair, diaconaal en pastoraal gebied en de ontwikkelingen binnen en buiten Nederland die van belang kunnen zijn voor het kerk-zijn bij te houden;
- D4 Deze kennis verzamelen en beschikbaar stellen aan de kerken;
- D5 Actuele vragen in kerk en maatschappij verzamelen, thematiseren en verwerken in toerustingmateriaal;
- D6 Op het terrein van kerkelijk advieswerk met betrekking tot kerk-zijn in de volle breedte een duidelijk aanspreekpunt worden en blijven;
- D7 Het blad ZOUT -magazine over evangelisatie- op alle kerkadressen laten bezorgen met ingang van het kalenderjaar 2009 (4*jaar) in een herziene en omvangrijkere vorm;
- D8 Onderzoeken van mogelijkheden en randvoorwaarden voor een gezamenlijke website met de Christelijke Gereformeerde en de Nederlands Gereformeerde Kerken, met materiaal uit diverse kerken die de kerken helpen kan om tot een bijbels verantwoorde visie

op homoseksualiteit en tot een christelijke omgang met homoseksuele gemeenteleden te komen. Een beslissing nemen over participatie hierin;

- D9 Ruimte en middelen creëren tot het vrijstellen van theologisch geschoolde personen om te werken aan het opzetten en doordenken van missionaire visies en strategieën m.b.t. vormen van evangelisatie en gemeentestichting in Nederland, zowel binnen de bestaande plaatselijke gemeenten als ten behoeve van de regionaal en landelijk gesteunde evangelisatiegemeenten en projecten van gemeentestichting;
- D10 Ruimte en middelen scheppen tot het vrijstellen van praktisch geschoolde personen om gemeenten en kerkelijke instanties de mogelijkheid te geven om vrijgestelde predikanten/ evangelisten/ kerkelijk werkers en de met hen verbonden uitvoerende teams ter plaatse gedurende langere tijd te coachen en te begeleiden bij het vorm geven aan het kerk-zijn van de bestaande gemeenten en de missionaire projecten van evangelisatie en gemeentestichting.

E Samenwerking

- E1 Waar mogelijk en nuttig voor de uitvoering van haar taak werken deputaten OOG samen met andere organisaties binnen en buiten de Gereformeerde Kerken met dezelfde of aansluitende taakgebieden. In het bijzonder worden de mogelijkheden bezien van samenwerking met deputaatschappen van de CGK;
- E2 Deputaten OOG zoeken actief naar mogelijke strategische allianties of fusies; in dit verband worden deputaten OOG en/of de Directeur van het centrum voor dienstverlening aan de kerken gemachtigd om alle deputaatschappen, die een dienstverlenende taak jegens de kerken tot hun opdracht rekenen, te vertegenwoordigen in het regieoverleg, waarin naast genoemde, ook deelnemen de Theologische Universiteit en de Gereformeerde Hogeschool Zwolle;
- E3 Deputaten OOG wijzen tenminste twee deputaten, van wie een met onderwijskundige en een met theologische deskundigheid, uit hun midden aan met de volgende specifieke instructie:
- a) zich door de Gereformeerde Hogeschool Zwolle (GHZ) en de Christelijke Hogeschool Ede (CHE) te laten informeren over het curriculum van de opleiding, de aantallen studenten uit onze kerken en de gemeenten waarin zij inmiddels werken;
 - b) zich te verdiepen in de ontwikkelingen op het gebied van kerkelijk werk in de kerken, met gebruikmaking van de informatie van de GHZ en de CHE, de Theologische Universiteit Kampen en het Landelijk Platform Kerkelijk Werkers (LPKW) en zich hierover een zelfstandig oordeel te vormen;
 - c) de kerken desgevraagd te informeren over de verschillende opleidingen voor kerkelijk werker, met name aan de GHZ en de CHE, met betrekking tot het curriculum en zijn inhoud en de geestelijke vorming die in de opleidingen meekomt;
 - d) de kerken te informeren over relevante ontwikkelingen zoals genoemd onder b, waarbij ook andere kanalen dan de rapportage aan de synode gebruikt kunnen worden.

F Deelname Stichting Evangelie & Moslims

- F1 Als Gereformeerde Kerken in Nederland te blijven participeren in de stichting Evangelie & Moslims (E&M) en daartoe twee belijdende leden van de Gereformeerde Kerken te benoemen met hun secundi, die namens de Gereformeerde Kerken zitting hebben in het bestuur van E&M; deze afgevaardigden op te dragen met E&M afspraken te maken over het materiaal dat via E&M betrokken wordt en de ondersteuning die E&M gaat bieden aan de gemeenten, en de gemeenten regelmatig te attenderen op de materialen en mogelijkheden tot toerusting en ondersteuning die bij E&M te verkrijgen zijn;
- F2 deze afgevaardigden op te dragen hun taken uit te voeren in nauwe samenwerking met deputaten OOG;
- F3 de bijdrage voor E&M voor de jaren 2009 – 2011 vast te stellen op € 42.500, - per jaar alsmede voor het jaar 2012, ongeacht het besluit van de Generale Synode van 2011;

- F4 De kerken te verzoeken dit bedrag bijeen te brengen door middel van een jaarlijkse collecte, waarvan de opbrengst via de deputaten aan E&M afgedragen zal worden, ook indien de opbrengst het genoemde bedrag overtreft;
- F5 indien de opbrengst van de collecten beneden het vastgestelde bedrag blijft, het resterende bedrag uit de algemene kas van de generale synode aan te vullen, waarbij, gerekend over de periode tot aan de volgende synode, eventuele tekorten en overschotten met elkaar verrekend zullen worden;
- F6 Deputaten op te dragen het totaal aan giften aan E&M jaarlijks met de afgevaardigden namens onze kerken en de penningmeester van E&M te evalueren.

G Algemeen

- G1 De werkzaamheden te verrichten binnen het vastgestelde budget;
 - a) voor de periode tot 2011 betreft het de door de Synode Zwolle-Zuid 2008 al eerder vastgestelde budgetten voor ASE, DTEG en SGO;
 - b) de kosten voor de fusie worden in eerste instantie via de lopende begroting ten laste van de reserve gebracht; zij worden in latere jaren tot 2014 waar mogelijk terugverdiend en dan weer aan de reserve toegevoegd. De fusiekosten worden in de jaarrekening apart inzichtelijk gemaakt.
 - c) Deputaten zien er op toe dat de binnen het budget geormerkte middelen voor evangelisatieprojecten op de daarvoor bestemde wijze worden ingezet en verantwoord.
 - d) Na deze drie jaren wordt opnieuw vastgesteld welk budget wordt toegekend.
- G2 Voor het blad ZOUT over de jaren 2009-2011 een deel van de in 2008 getroffen voorziening ad € 100.000, - te gebruiken ter aanvulling op de huidige abonnementsgelden; voor de Theologisch Missionair Werker over de jaren 2009-2011 eveneens een deel van de in 2008 getroffen voorziening ad € 100.000, - te gebruiken;
- G3 Voor het werk richting mensen met een beperking is een budget van € 84.200, - geormerkt voor de voortgang van de werkzaamheden ten behoeve van de integratie van mensen met een beperking in de plaatselijke kerken. Daarin zijn begrepen de kosten voor personele kosten (0,2 fte), kosten voor het ontwikkelen en uitvoeren van materialen, en een budget voor het organiseren van conferenties, e.d.
- G4 Van hun arbeid rapport uit te brengen aan de eerstvolgende generale synode, vergezeld van een gedetailleerde financiële verantwoording en onderbouwing;
- G5 In het rapport aan de eerstvolgende synode een evaluatie te geven van de lopende stichtings- en evangelisatieprojecten die door de kerken gesteund worden, en een advies uit te brengen over de voortzetting van de steun; als in de komende periode het doel van het project bereikt is, wordt een advies uitgebracht over de financiële afbouw van het project en een eventuele vervangende steunverlening via deputaten ad artikel 11 KO.
- G6 Deputaten OOG op te dragen in hun jaarlijkse informatie aan de kerken en hun rapport aan de eerstvolgende synode ook het werk van E&M te betrekken.

1 NB de in de Wet op het Hoger Onderwijs inmiddels opgenomen nieuwe term is 'kennissuitwisseling met de samenleving'. Met de term dienstverlening wordt vooral de (organisatorische) vorm beoogd waarin deze kennissuitwisseling tot stand komt.